

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Elektronická metodická podpora tvorby rozvojových dokumentů obcí (CZ 1.04/4.1.00/62.00008)

Část III.b: Postupná realizace vzdělávacích aktivit projektu v řešených územích

Dvoudenní vzdělávací kurz TVORBA PROGRAMU ROZVOJE OBCE

P4: Tvorba návrhové části programu rozvoje obce

**Liberecký kraj, Pardubický kraj, Zlínský kraj
Září – říjen 2013**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

OBSAH KURZU

1. den

- ❖ P1: Informace o projektu MMR, rámec, význam a stav plánování obcí
- ❖ P2: Program rozvoje obce – kontext, struktura, tvorba
- ❖ P3: Tvorba analytické části programu rozvoje obce
- ❖ **P4: Tvorba návrhové části programu rozvoje obce**

2. den

- ❖ P5: Podmínky pro realizaci programu rozvoje obce a aktivizace obyvatel
- ❖ Terénní exkurze

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Základní a rozšířená struktura návrhové části

- ❖ Základní strukturu návrhové části musí obsahovat každý PRO bez ohledu na velikost obce.
- ❖ *Rozšířené části do svého PRO si obec může vybrat zcela libovolně.*
- ❖ Obě části budou mít podporu v rámci webové aplikace.

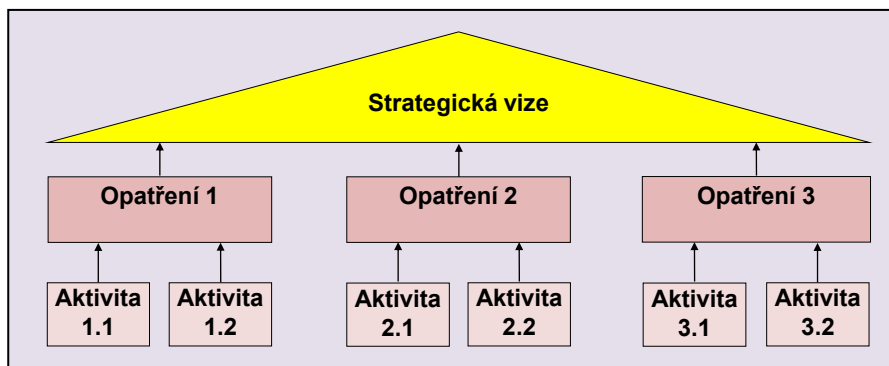
Část dokumentu	Základní obsah	Volba rozšíření
B. Návrhová část		
B.1 Strategická vize	Vize	..... let (10–20 let)
B.2 Opatření a aktivity	Opatření Aktivity	..... let (4–7 let)

- Principy rozvoje
- (Dlouhodobé) strategické cíle
- (Střednědobé) programové cíle
- Specifikace opatření
- Detailnější specifikace aktivit
- Zásobník aktivit

Vazby mezi úrovněmi návrhové části PRO

- ❖ Strategická vize je naplňována opatřeními, které jsou rozvedeny v aktivity.
- ❖ Každé opatření se skládá minimálně z jedné aktivity.

Podklady pro tvorbu návrhové části

- ❖ základní podklad pro tvorbu návrhové části
  - **charakteristika obce (část A.1)** – soustředí hlavní poznatky o obci, představuje jednotný informační základ (objektivní) pro všechny aktéry zapojené do tvorby PRO
- ❖ rozšiřující podklady
  - **šetření názorů obyvatel obce** – vnáší do procesu subjektivní vnímání obyvatel obce, umožní zaměřit návrhovou část na témata, která obyvatele nejvíce tíží, šetření zvyšuje transparentnost a významnost PRO
  - **srovnávací analýza** – jedná se o porovnání vybraných statistických ukazatelů vůči okolním obcím a v rámci velikostně podobných sídel daného kraje

5

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠÍ BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Formulace východisek pro návrhovou část

- ❖ **Část A.2 analytické části PRO – spojovací můstek mezi analýzami a návrhovou částí**
- ❖ **Základem je hodnocení silných a slabých stránek**
- ❖ **Dále možné zpracovat:**
  - Limity rozvoje
  - Problémová analýza
  - SWOT analýza
  - Vyhodnocení předchozího programu rozvoje obce
  - Vyhodnocení vazeb dalších koncepčních dokumentů

6

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠÍ BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Formulace analytických závěrů – proč?

- ❖ vyhodnotit rozvojový **potenciál** řešeného území
- ❖ definovat **funkce** řešeného území s ohledem na jeho pozitivní (udržitelný) rozvoj
- ❖ identifikovat rozvojové **slabiny** rozvoje řešeného území
- ❖ identifikovat potenciální **úskalí** rozvoje řešeného území

7

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Jak vybrat klíčové výroky pro NČ?

SILNÉ STRÁNKY (pozitiva, rozvojové faktory, <i>tj. to, na čem lze stavět rozvoj obce</i>)	SLABÉ STRÁNKY (negativa, problémy, <i>tj. to, co je nutno řešit, či odstranit</i>)
<ul style="list-style-type: none"> • ... • ... • ...	<ul style="list-style-type: none"> • ... • ... • ...

8

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Vyhodnocení předchozích koncepcí

Z vyhodnocení musí pro návrhovou část vyplynout:

- ❖ cíle, kterých **nebylo dosaženo** a k nimž je třeba nalézt nové způsoby řešení;
- ❖ aktivity, které **nebyly zrealizovány** a je třeba je zařadit do nového PRO;
- ❖ **náměty na změny** organizačního a personálního **zajištění** realizace nového PRO;
- ❖ **zpřesnění** reálných finančních nákladů různých činností a možností získat finanční prostředky na jejich realizaci.

9

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Co je třeba pro strategické myšlení – základní vlastnosti stratéga

- ❖ **Otevřenost**
  - ❖ **Spontánnost**
  - ❖ **Smysl pro realitu**
- Představy jsou duší rozvoje. Udávají směr, ztělesňují hnací myšlenky. *Strategické plánování je o myšlenkách.*
- Na představy není žádný recept, vznikají pozitivním myšlením.

10

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Co je vize?

- ❖ **Představa o budoucnosti obce** – jak se bude obec zlepšovat a měnit pomocí realizace opatření navržených v PRO.
- ❖ **Časový horizont: 10 – 20 let**, vize tedy nebude naplněna realizací jednoho PRO, ale více PRO na sebe navazujících – proto je tak důležité vyhodnocování a aktualizace PRO.

11

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Jak vizi zformulovat?

- ❖ Definována je na základě výsledků a závěrů analytické části PRO.
- ❖ Může být definována **stručně v bodech nebo detailnějším rozepsáním** naší představy o budoucnosti.
- ❖ Vizi **formuluje realizační tým** na základě výsledků šetření názorů obyvatel, diskuze pracovní skupiny či veřejné diskuze s občany.

-
- ❖ **Technická poznámka: Vize se formuluje v přítomném čase – je to naše představa budoucí přítomnosti.**

12

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Jak pracovat s cíli (1)

Co je cíl?

- ❖ Čeho bude dosaženo realizací PRO.
- ❖ Charakteristika: **cíl je realistický (reálně dosažitelný), měřitelný nebo hodnotitelný, vydiskutovaný a odsouhlasený aktéry**
- ❖ Uvádět u nich hodnotící ukazatele, včetně výchozích a očekávaných hodnot ⇒ hodnocení naplňování realizace PRO.
- ❖ Ne vždy musí být cíl kvantifikovatelný, musí však být hodnotitelný adekvátním způsobem.

Např.: *zvýšit počet obyvatel o 5%, odstranit 30% ekologických zátěží v obci apod.*

13

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Jak pracovat s cíli (2)

❖ **Strategické (dlouhodobé) cíle**

- ❖ Pomáhají zajistit kontinuitu rozvoje obce.
- ❖ Jejich naplňování je rozpracováno pomocí opatření a aktivit v několika PRO.
- ❖ Např. „*Obec bude mít za 15 let opraveny všechny místní komunikace.*“

❖ **Programové (střednědobé) cíle**

- ❖ Zpřesnění strategických cílů pro konkrétní PRO.
- ❖ Stanoví, čeho bude dosaženo realizací opatření a aktivit.
- ❖ Jsou formulovány na 4 – 7 let (dle období platnosti PRO).
- ❖ Např. „*Během pěti let opraví obec třetinu místních komunikací v obci.*“

14

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Sestavení opatření a aktivit (1)

Opatření a aktivity = Způsob dosahování vize (a cílů)

Opatření:

- ❖ Zastřešují soubory aktivit k určitému tématu/prostoru a **stanoví přístup k řešení** jednotlivých témat/problémů.
- ❖ Odvíjí se od vize, resp. cílů, mají střednědobý charakter.
- ❖ Každé opatření obsahuje min. 1 aktivitu.
- ❖ Charakter opatření:
  - **prostorový** – zaměřeno na komplexnější řešení situace v jednotlivých částech obce
  - **tematický** – řešení určitého tématu v rámci celé obce

15

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Sestavení opatření a aktivit (2)

Aktivity:

- ❖ **označují konkrétní akce, činnost v rámci opatření**
- ❖ každou aktivitu je nutné podrobně specifikovat (viz níže)
- ❖ může mít kratší dobu realizace než je celé návrhové období PRO

16

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Specifikace aktivit

- ❖ **Důležitost** (priorizace)
- ❖ **Termíny** – rok(y) realizace
- ❖ **Odpovědnost za realizaci** – určení subjektů, které budou zajišťovat faktické naplňování aktivity.
- ❖ **Náklady** – odhad nákladů na realizaci aktivity.
- ❖ **Zdroje financování**
- ❖ **Komentář** (např. postupové kroky)

- ❖ **ZÁSOBNÍK AKTIVIT:** soupis nápadů, činností, které by neměly zapadnout, ale které nejsou v období platnosti PRO realizovány.

17

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Příklad seřazení aktivit v návrhové části PRO (=priorizace)

- ❖ **zpracovatel** (priorizace aktivit na základě analýzy a odborného posouzení relevantních oblastí dopadů – ekonomika, společenský rozvoj, životní prostředí)
- ❖ **pracovní (expertní) skupina** (posouzení návrhu zpracovatele, vlastní náměty pro priorizaci – např. bodovací metoda)
- ❖ **orgány obce** (posouzení návrhu zpracovatele, realizace vlastní priorizace – např. bodovací metoda, je třeba stanovit váhy jednotlivých hodnotících subjektů)
- ❖ **vyhodnocení priorizace** (statistické metody)
- ❖ **ZASTUPITELSTVO OBCE** = konečné rozhodnutí o priorizaci

18

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Příklady opatření a aktivit

Rozvojové aktivity lze konkretizovat např. v podobě tabulky:

Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
Pravidelná setkávání seniorů	střední	konání 3 x ročně průběžně	Sociální výbor zastupitelstva obce	50 tis. Kč/rok	vlastní
Komentář: Prostor pro vysvětlení aktivity a pro rozepsání pracovních kroků, případně pro uvedení dalších informací dle potřeby.					
Oprava komunikace XY	vysoká	do konce roku/ v roce 20XY	starosta	600 tis. Kč	vlastní/dotace
Komentář:					
...	...		...	...	...
Komentář:					

Struktura návrhové části – shrnutí

Vize → 2–5 strategických cílů → 1 a více programových cílů → 1 a více opatření → 1 a více aktivit

